

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer archiefinventaris: 2.21.296

**Inventaris van het archief van A. van Velsen
[levensjaren 1895-1961] en enige aanverwanten,
1759-1993**

Auteur: M. Baertl

Nationaal Archief, Den Haag 1996

Copyright: cco

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Ordering van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
1 Stukken per persoon geordend.....	11
1.1 Familie Van Velsen.....	11
1.1.1 Abraham van Velsen (1895-1961).....	11
1.1.1.1 Algemeen.....	11
1.1.1.2 Persoonlijk leven.....	12
1.1.1.3 Openbaar leven.....	14
1.1.1.3.1 Activiteiten op journalistiek en literair gebied.....	14
1.1.1.3.2 Activiteiten in het Verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog.....	16
1.1.1.3.3 Overige activiteiten.....	17
1.1.2 Wilhelmina Louisa van Velsen-Metzelaar (1902-1990).....	18
1.1.3 Jaap van Velsen (1921-1990).....	19
1.1.4 Wilhelmina Louisa Wagner-van Velsen (geboren 1923).....	20
1.1.5 Leonarda Carla von Schweinichen-van Velsen (geboren 1926).....	20
1.1.6 Robert Reinout van Velsen (geboren 1932).....	21
1.1.7 Sophia Henrica Lettink-van Velsen (overleden 1939).....	21
1.1.8 Johanna Leonarda Alida van Velsen-Hemsing (1864-1957).....	21
1.2 Familie Metzelaar.....	22
1.2.1 Ary Metzelaar (?-?).....	22
1.2.2 Cornelis Metzelaar (1873-1953).....	22
1.2.3 Wilhelmina Louisa Metzelaar-Filarski (1877-1965).....	23
2 Stukken niet per persoon geordend.....	24

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 602 A. van Velsen

Periode:

1759-1993

Archiefbloknnummer:

C26140

Omvang:

4.40 meter; 190 inventarisnummers.

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefbewaarplaats:

Nationaal Archief, Den Haag

Archiefvormers:

Velsen, van

Metzelaar

Velsen, Abraham van, 1895-1961 en Wilhelmina van Velsen-Metzelaar, 1902-1990

Velsen, Jaap van, 1921-1990

Wagner-van Velsen, Wilhemina Louisa, geb. 1923

Schweinichen-van Velsen, Leonarda Carla von, geb. 1926

Velsen, Robert Reinout van, geb. 1932

Lettink-van Velsen, Sophia Henrica, overl. 1939

Velsen-Hemsing, Johanna Leonarda Alida van, 1864-1957

Metzelaar, Ary

Metzelaar, Cornelis, 1873-1953

Metzelaar-Filarski, Wilhelmina Louisa, 1877-1965

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van Abraham van Velsen (1895-1961) bevat naast ingekomen brieven bij hem en zijn echtgenote, stukken betreffende hun persoonlijke leven waaronder zich fotoalbums, losse foto's, identiteits- en lidmaatschapsbewijzen en kasboeken bevinden. Met betrekking tot zijn openbare leven zijn er in het archief aanwezig: aantekeningen over zijn reizen en over cultuur en politiek in brede zin, publicaties van zijn hand (over o.a. Nederlands-Indië), alsmede stukken over zijn verzetsactiviteiten gedurende de Tweede Wereldoorlog en over zijn betrokkenheid bij de naoorlogse zuivering van collaborateurs. Verder bevat het archief bescheiden over zijn vooroorlogse werkzaamheden als makelaar in Indië en als directeur van zijn administratie- en effectenkantoor. Onder de naoorlogse archivalia bevinden zich eveneens documenten betreffende zijn lidmaatschap van de gemeenteraad in 's-Gravenhage en zijn bestuursfuncties bij diverse (culturele) organisaties. Daarnaast bevat het archief onder meer (ontvangen) brieven, foto's, stukken over geboorte, schoolprestaties, huwelijk en overlijden afkomstig van zijn kinderen en de aangetrouwde familie Metzelaar.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. U maakt een profiel aan op www.gahetna.nl, en logt vervolgens in;
2. Via de archiefinventaris (alleen de beschrijvingen met **rode** nummers) selecteert u het gewenste archiefstuk door op de knop '**Reserveren**' te klikken;
3. In het volgende scherm geeft u aan op welke dag u het archiefstuk wilt inzien;
4. Indien u zich bevindt in de studiezaal en een tafelnummer heeft ontvangen kunt u dit nummer vermelden. Als u geen tafelnummer heeft kunt u tafelnummer 777 laten staan;
5. Vervolgens bevestigt u uw reservering door deze te versturen.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 602 A. van Velsen, 1895-1961, nummer toegang 2.21.296, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Van Velsen, 2.21.296, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Abraham van Velsen werd geboren te Amsterdam op 18 juli 1895 als zoon van Jacob van Velsen en Johanna Leonarda Alida Hemsing. Na het behalen van zijn eindexamen aan het Gereformeerd Gymnasium te Amsterdam ging hij theologie studeren in Utrecht, [welke studie hij niet voltooide?].

In 1921 trouwde hij met Wilhelmina Louisa Metzelaar, de op 23 mei 1902 te Watergraafsmeer geboren dochter van Cornelis Metzelaar en Wilhelmina Louisa Filarski. Met zijn echtgenote vertrok hij daarop naar Nederlands-Indië, waar hij, met enkele onderbrekingen voor verlof in Europa, achttien jaar in Soerabaja en Semarang werkzaam was als makelaar in cultuurprodukten, effecten en assurantiën.

In Nederlands-Indië werden ook zijn kinderen geboren: Jaap in 1921, Willy in 1923, Nan in 1926 en Robert in 1932.

Kort voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog keerde hij definitief naar Nederland terug, waar hij zich in Den Haag vestigde als directeur van de N.V. Administratie- en Effectenkantoor voor Nederland en Koloniën "Adefneko". Tijdens de bezetting speelde hij een vooraanstaande rol in het verzet o.a. als voorzitter van de Plaatselijke Adviesraad van de Illegaliteit (P.A.R.I.) te Den Haag, lid van het Nationaal Comité en lid van de Grote Advies Commissie der Illegaliteit. Hij bediende zich in deze jaren van de schuilnaam "Bartels", maar wordt in de stukken ook aangeduid als "Q". Na de bevrijding was hij betrokken bij de zuivering van collaborateurs.

Zijn jarenlange verblijf in Nederlands-Indië en zijn belangstelling voor de cultuur van dat gebied droegen in november 1945 bij tot zijn benoeming als Regeringscommissaris voor de Voorlichting op het ministerie van Overzeese Gebiedsdelen en zijn latere aanstelling als hoofd van de Afdeling Cultureel Contact op datzelfde departement. In .....? ging hij als zodanig met pensioen.

In de na-oorlogse jaren was hij eveneens namens de Partij van de Arbeid lid van de gemeenteraad van Den Haag, waar hij zich hoofdzakelijk met cultuur-politiek bezig hield. Door zijn vriendschap met W.A. van Goudoever, hoofdredacteur van het te Semarang verschijnende dagblad De Locomotief, kreeg hij tevens de kans zijn journalistieke gaven te ontplooien.

Evenals in Nederlands-Indië, waar hij lid was van de Soerabajasche Kunstkring en leider van de jongerenafdeling van deze organisatie "Jeugdkunst", nam hij aan het culturele leven in de hoofdstad en de rest van het land actief deel. A. van Velsen overleed op 17 december 1961 te Den Haag.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De archivalia van A. van Velsen en zijn verwanten werden in 1995 aan het Algemeen Rijksarchief geschonken door mevrouw L.C. von Schweinichen-van Velsen te Varese (Italië).

Het archief is door schenking verworven.

Inhoud en structuur van het archief

ORDENING VAN HET ARCHIEF

De orde waarin het archief werd aangetroffen was grotendeels door de schenkster aangebracht en kon bij de beschrijving in het algemeen gehandhaafd worden. Bij de inventarisatie zijn de stukken zoveel mogelijk per archiefvormer ingedeeld.

Verwant materiaal

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1 STUKKEN PER PERSOON GEORDEND

1.1 FAMILIE VAN VELSEN

1.1.1 ABRAHAM VAN VELSEN (1895-1961)

1.1.1.1 ALGEMEEN

- 1-18** Ingekomen brieven bij hem en zijn echtgenote van familieleden en aanverwanten, geordend op afzender, met bijlagen.
1909-1981 14 omslagen en 4 pakken
Zie ook inv.nrs. 104-116 en 122.
- 1** Van zijn moeder J.L.A. van Velsen-Hemsing, met codicillen inzake de verdeling van goederen uit haar inboedel en verdere bijlagen. 1918-1961 en z.d. 1 pak 1909, 1911, 1920, 1924-1926, 1928, 1930, 1934-1935, 1938-1941, 1943, 1946-1947, 1951, 1954, 1956 en z.d.
- 2-5** Van zijn verloofde en latere echtgenote W.L. Metzelaar. 1919-1959
- 2** 1919-1920, 1923, 1928-1929, 1 pak
- 3** 1934-1935, 1937, 1 pak
- 4** 1939, 1 pak
- 5** 1940, 1943, 1948-1949, 1951, 1953-1956, 1958-1959
- 6** Van hun broer resp. zwager Kees Metzelaar en diens tweede echtgenote ing. C. (Corrie) de Gelder. 1921-1922, 1925-1927, 1929, 1939-1940, 1945-1951, 1957-1959, 1962 en z.d., 1 pak
- 7** Van zijn tante Hendrica (Riek) Geertruida van Velsen-van Raalten, met akte van scheiding van haar nalatenschap, afschrift. 1926, 1928-1929, 1936, 1938
- 8** Van zijn zuster Sophia (Fie) Henrica Coenen-van Velsen, haar echtgenoot J.L. (Louk) M. Coenen en hun kinderen Frieda, Job en Els, met portretfoto's van haar en haar echtgenoot en verdere bijlagen. 1929, 1933-1934, 1939-1940 en z.d.
- 9-14** Van hun zoon Jaap en diens echtgenote Ruth Broun. 1929-1981
- 9** 1929, 1934-1935, 1938-1939
- 10** 1940, 1942, 1944, 1947
- 11** 1948
- 12** 1949
- 13** 1950
- 14** 1951, 1953-1954, 1961, 1981
- 15-16** Van hun dochter Wilhelmina Louise (Willy of Babe/Beeb) Wagner-van Velsen. 1935-1961
- 15** 1935, 1938-1940
- 16** 1941, 1943-1951, 1956, 1961

- 17** Van hun dochter Leonarda Carla (Nan) von Schweinichen-van Velsen en hun kleindochter Christina von Schweinichen. 1935, 1939-1941, 1945-1950, 1954, 1956, 1961-1962 en z.d.
- 18** Van C.J. (Oma) de Gelder-Kloos. 1942-1945 en z.j.
- 19** Ingekomen brieven bij hem en zijn echtgenote van diverse afzenders, met bijlagen. 1918-1961 en z.d. 1 pak
- 20-36** Ingekomen brieven bij hem en zijn echtgenote van derden, geordend op afzender, met bijlagen. 1923-1958 15 omslagen en 8 stukken
- 20** Van Emil Polak van Deventer. 1923-1924, 1928-1929, 1940-1941, 1943, 1948, 1950, 1953
- 21** Van W.A. van Goudoever, met foto's van diens huis "Gombel" te Semarang en verdere bijlagen. 1931, 1933-1940, 1948
- 22** Van F. (Fred) Führhop en diens vrouw Corrie Führhop-van Kempe Valk, met foto's van dit echtpaar met hun kinderen en verdere bijlagen. 1931-1936, 1940, 1948, 1950
- 23** Van de schilder Gerard Pieter Adolfs o.a. betreffende de verkoop van diens schilderijen. 1933-1936, 1941, 1948, 1950 en z.d.
A. van Velsen trad op als gevolmachtigde in Nederlands-Indië van G.P. Adolfs tijdens diens verblijf in Nederland.
- 24** Van Helene Potjewijd-Hirsch en haar dochter Renée (Maus) EJrocchi, met ingekomen brief van Gertrud Hollstein en verdere bijlagen. 1936-1943, 1945-1947
- 25** Van J.H. (Zus) Crans-van Duim. 1937-1940, 1948, 1954-1955 en z.d.
- 26** Van J.(Jan) M. en Tjits Sytsema-Terpstra. 1941-1945, 1948
- 27** Van Th. (Theo) W.K. ter Bruggen Hugenholtz. 1942-1943, 1947 en z.d.
- 28** Van L.J. Breman en diens vrouw Lolo Breman-Brown. 1942-1943, 1947-1948
- 29** Van ds. Maarten Ferguson en diens echtgenote F.L. Ferguson-Wolterbeek. 1943-1946
- 30** Van A.J. (Bud) Andréé Wiltens en diens verloofde H. (Jet) A.P. Hamilton. 1943-1944, 1946
- 31** Van ir. T.F. Risselada, A. Gudde en J.F. Glastra van Loon. 1946-1947
- 32** Van Engelse vrienden: Margaret E. Birley-Tennant, Nancy Tennant, Lady Helen M. Wrenbury, Humphrey Waterfield, Maureen Bryan Gower, Christine Muir-Bewley, Dorothy Erskine Muir, Doreen Turner, Phyllis Neal Green, Peggy en Marguerite Waldman, Muriel Cuenod en Olive Gyl. 1946-1951 en z.d.
- 33** Van Martinus Nijhoff, diens echtgenote Georgette Hagedoorn en van Loudi en Wouter Nijhoff. 1946-1950, 1955 en z.d.
- 34** Van A. (Sander) A.M. Stols en diens vrouw M. (Greet) W. Stols-Kroesen. 1952-1953, 4 stukken
- 35** Van Ell. (Ilse) Spalding. 1952, 1954, 1958, 4 stukken
- 36** Van B. (Betty) Loudon-Cobh, met bijgevoegde stukken betreffende het overlijden van haar echtgenoot dr. A. Loudon. 1953 en z.d.

1.1.1.2 PERSOONLIJK LEVEN

- 37-40** Albums met foto's van hem, zijn vrouw, hun gezin en hun verwanten en kennissen.

	1901-1946		4 delen
	37	1901-1929 en z.d.	
	38	1929-1931 en z.d.	
	39	1934, 1940-1942 en z.d.	
	40	Z.d. (ca. 1931-1935)	
41-43	Foto's. 1912-1960 en z.d.		1 pak en 2 omslagen
	41	Portretfoto's van hem, met groepsfoto's van hem en anderen. 1912, 1920, 1922, 1925, 1929, 1935, 1937-1938, 1956 en z.d.	
	42	Foto's van zijn gezin en andere personen, met foto's van gebouwen en landschappen. 1926-1938 en z.d., 1 pak	
	43	Foto's genomen bij de viering van zijn 65e verjaardag, met handtekeningenlijst van aanwezigen. 1960	
44	Verzamelde documentatie, hoofdzakelijk betreffende culturele onderwerpen, met toeristengidsen. 1913, 1918, 1924, 1929, 1931-1932, 1935-1936, 1949, 1938-1939, 1954, 1957-1958 en z.d.		1 pak
45	Getuigschrift van het Gereformeerd Gymnasium te Amsterdam, met groepsfoto en stukken betreffende zijn studie in de theologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, teksten van zijn literaire bijdragen aan de studentenpers en onderscheidingstekenen als bestuurslid van diverse studentengezelschappen. 1915-1919		1 omslag
46	Paspoorten, persoonsbewijzen, lidmaatschapsbewijzen van verschillende verenigingen, perskaart en rijbewijzen, met distributiebonnen en verdere bijlagen. 1920-1921, 1929, 1936-1939, 1941-1943, 1946-1949 en z.d.		1 pak
47	Kopieboek van brieven aan zijn schoonouders. 1921-1922		1 deel
48	Stukken betreffende zijn huwelijk met W.L. Metzelaar en inzake de viering van hun 25-jarige bruiloft en van het kerstfeest in 1947, met aantekeningen gemaakt tijdens een cursus E.H.B.O. in Nederlands-Indië. 1921, 1946-1947 en z.d.		1 pak
49	Ingekomen rekeningen en andere stukken betreffende zijn financiën. 1921, 1928-1920, 1935-1940, 1948, 1950-1951, 1953		1 pak
50-55	Kasboeken, met bijlagen. 1924-1961		5 delen
	50	1924-1926	
	51	1929-1936, 1956	
	52	Kasboek van dagelijkse inkopen, bijgehouden door inlands personeel. 1934-1935 In het Maleis.	
	53	"Huishoudkasboek Sumatrastraat 48". 1934-1935, 1954	
	54	1945-1948. 1954	
	55	1961	

- 56** Stukken betreffende de schoolopleiding van zijn oudste zoon Jaap tijdens diens verblijf in Nederland bij het gezin Van Wulfften Palthe-Willink.
1929, 1933-1938 1 omslag
- 57** Overeenkomst tussen hem en de Vereeniging "Lam Yang Tjo Soe" inzake de huur door hem van een huis met erf te Soerabaja.
1935 1 stuk
Niet ondertekend; in het Maleis.
- 58** Stukken betreffende de huur, het onderhoud en de aankoop van zijn woonhuis Bankastraat 111 te 's-Gravenhage.
1940-1948 1 omslag
- 59** Menu's van kerstdiners te zijner huize Bankastraat 111 te 's-Gravenhage, geïllustreerd met aquarellen door Chr. (Chris) N.E. de Moor, met handtekeningenlijst van de aanwezigen op het bevrijdingsfeest aldaar.
1942-1945, 1947 1 omslag
- 60** Rapporten van de grafologen CM. Reeser en Th. Schuringa-Schouten betreffende zijn handschrift.
1978-1979 2 stukken
- Dagboekantekeningen.
1941, 1945
Zie inv.nrs. 64, 81, 86 en 98.
- 1.1.1.3 OPENBAAR LEVEN
- 1.1.1.3.1 Activiteiten op journalistiek en literair gebied**
- 61** Diverse aantekeningen, hoofdzakelijk over cultuur, godsdienst, levenswijsheid, politiek, de oorlog en literaire citaten, met bijlagen.
1926, 1931. 1940-1943 en z.d. 3 delen
- 62-63** "Door en over mij geschreven", exemplaren van het dagblad De Locomotief en andere Nederlands-Indische en Nederlandse dagbladen en periodieken met artikelen van zijn hand als correspondent te Soerabaja of als bijzondere medewerker, met bijlagen.
1930-1959 en z.d. 2 pakken
62 1930-1935 en z.d.
63 1936, 1939-1940, 1954-1955, 1959 en z.d.
- 64** Dagboekantekeningen van zijn reis van Nederlands-Indië naar China, met cultuurfilosofische bespiegelingen en literaire citaten.
1937 1 deel
- 65** Aantekeningen gemaakt tijdens een reis door Duitsland en de Vogezen en gedurende een verblijf te Wenen, met bijlagen.
1938 1 omslag
- 66-78** Publicaties van zijn hand, met bijlagen.

- 1936-1955 8 stukken, 6 omslagen, 2 pakken en 2 katernen
- 66** Artikel van zijn hand over de Peruviaanse suikerindustrie, met ingekomen brieven van H.C. Zentgraaff. 1936-1937 en z.d., 5 stukken
- 67** Beschouwing over de moderne Nederlandse literatuur. 1939, 1 stuk
- 68** Stukken betreffende zijn bijdrage aan de bundel Nederland's Wil en Werk. 1940-1942, 1 omslag
- 69** Jaren wentelen in Indië, geschreven onder het pseudoniem Andries Voortland, gedrukt, met stukken betreffende de totstandkoming van dit boek, recenties en verdere bijlagen. 1939-1943, 1 pak
- 70** En nu.....Indië, geschreven onder het pseudoniem Andries Voortland met W.G.N. de Keizer, gedrukt, met recenties en een ingekomen brief van dr. E.H.P. Baudet. 1942, 1944, 1 omslag
- 71** Indisch getij, Hollandsche bakens, geschreven onder het pseudoniem Andries Voortland, met W.G.N. de Keizer, gedrukt, met recenties. 1944
- 72** Stukken betreffende een door hem te verzorgen uitgave van het reisjournaal van Abel Tasman. 1944, 1 omslag
Opdracht teruggeven.
- 73** Manuscript van een, waarschijnlijk onuitgegeven, roman van zijn hand, getypt. z.d. (ca. 1945), 1 pak
- 74** "Eenige opmerkingen over de culturele verhouding Indonesië - Nederland", overdruk van een artikel van zijn hand in De Gids. 1947, 1 katern
- 75** Tekst van de door hem gehouden lezing voor de Volksuniversiteit "Maurits Sabbe" te Antwerpen over de culturele betrekkingen tussen Nederland en Indonesië, later gepubliceerd onder de titel Feest der Cultuur, vraag en aanbod in de culturele verhouding Oost-West, met bijbehorende briefwisseling. 1947-1948, 1 omslag
- 76** De culturele ontmoeting van West en Oost, tekst van een door hem uitgesproken voordracht op de jaarvergadering van de Stichting Grafisch Exportcentrum, gedrukt. 1950, 1 katern
- 77** Teksten van door hem onder het pseudoniem Ben Trovato geschreven cursiefjes getiteld "Haagse Hoppen", met aantekeningen betreffende zijn gesprekken met W.G.N. de Keizer, hoofdredacteur van Elseviers Weekblad, inzake de uitgave van deze rubriek en verdere bijlagen. 1954-1955, 1 omslag
- 78** Tekst van een waarschijnlijk door hem geschreven toneelstuk over het leven van militairen in een loopgraaf, met vertaling door hem onder het pseudoniem Andries Voortland, van het toneelstuk A lady mislaid door Kenneth Horne, z.d., 2 stukken
- 79** Teksten en aantekeningen van door hem gehouden voordrachten en geschreven artikelen, met bijbehorende briefwisseling en verdere bijlagen.
1941-1944 1 pak
- 81** Dagboek aantekeningen gemaakt tijdens reizen naar Parijs en Italië o.a. ten behoeve van enkele door hem geschreven artikelen in het dagblad Het Vrije Volk, met bijlagen.
1948-1950, 1955 en z.d. 1 omslag
- 82** Teksten van essays van de hand van Raden Mas Noto Soeroto, met stukken betreffende zijn pogingen deze onder de titel Facetten der Javaanse Cultuur in

Nederland te laten uitgeven en tekst van een door hem gehouden radiocauserie over deze auteur.

1949, 1951, 1955 en z.d.

1 omslag

83

Aantekeningen gemaakt tijdens een reis naar Buenos Aires aan boord van het motorschip "Algenib", bedoeld voor publicatie in het weekblad Elsevier, met bijlage.
1958

1 deel en 1 stuk

1.1.1.3.2 Activiteiten in het Verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog

84

Verzamelde documentatie over het Nationaal-Socialisme en inzake Nederland en de Tweede Wereldoorlog.

1938, 1940-1942, 1944-1946, 1948

1 pak

85

Ingekomen brieven, illegale berichten en rapporten, met bijlagen.

1940-1945 en z.d.

1 omslag

85A

Niet gespecificeerd

[Openbaarheid beperkt tot 1 januari 2099](#)

niet opvraagbaar.

86

Dagboekantekeningen, hoofdzakelijk betreffende de politieke situatie, het verloop van de oorlog en de bevrijding, met bijlagen.

1941, 1945

3 delen

87

Stukken ontvangen en opgemaakt als mede-oprichter en voorzitter van de Stichting "1940-1945".

1944-1945

1 omslag

88

Verslag van zijn gesprek met H.M. Koningin Wilhelmina over het Nationaal Comité en inzake de eerste tot herstel van het wettig gezag te treffen maatregelen, met bijbehorende briefwisseling met de Directeur van het Kabinet der Koningin en verslag van een gesprek van de Koningin met R. von Nordheim.

1945

1 omslag

80

Aantekeningen, ontwerpen en fragmenten van publicaties over de historische, economische en staatkundige ontwikkeling van Nederlands-Indië, manuscript en getypt.

Z.d. (ca. 1945)

1 omslag

89

Stukken betreffende zijn bemoeienis met de opsporing van politieke delinquenten, de zuivering na de bevrijding en de wederopbouw van de samenleving.

1945-1947, 1949

1 omslag

89A

Niet gespecificeerd

[Openbaarheid beperkt tot 1 januari 2099](#)

niet opvraagbaar.

90

"Eereraad Van Velsen", stukken betreffende zijn zuivering door een, door de minister van Overzeesche Gebiedsdelen ingestelde, ereraad van tegen hem ingebrachte verdachtmakingen over zijn rol in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog.

1946 1 omslag

- 91** Verslagen van door hem gevoerde gesprekken met functionarissen van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie inzake zijn verzetsactiviteiten, met begeleidende brief.
1947 1 omslag

1.1.1.3.3 Overige activiteiten

- 92** Stukken betreffende zijn werkzaamheden als makelaar in Nederlands-Indië en als directeur van de N.V. Administratie- en Effectenkantoor voor Nederland en Koloniën "Adefneko" te 's-Gravenhage.
1921-1923. 1925, 1930, 1939-1942, 1945 1 omslag

- 93** Aantekeningen in zijn hand en verzamelde documentatie betreffende de toestand van de suikerindustrie in Nederlands-Indië.
1929-1936 en z.d. 1 omslag

- 94** Stukken betreffende een voordracht van prof. Jacob Hessing tijdens één van de besloten discussiebijeenkomsten te zijner huize en inzake de deelname van vrouwen aan deze vergaderingen.
1941, 1943 1 omslag

- 95** Akte van volmacht aan hem verleend door mr. C.D.A. baron van Lynden, met bijlagen.
1942 3 stukken

- 96** Stukken betreffende zijn werkzaamheden als Regeringscommissaris voor de Voorlichting en ambtenaar belast met culturele zaken op het ministerie van Overzeese Gebiedsdelen.
1945-1951, 1953 1 omslag

- 97** Stukken betreffende zijn lidmaatschap van de gemeenteraad van 's-Gravenhage en inzake zijn bemoeienis met diverse culturele activiteiten in die gemeente.
1945-1947, 1949-1955, 1957-1958, 1961 en z.d. 1 omslag

- 98** Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het bestuur van de Nationale Inspanning Welzijnsverzorging Indië (N.I.W.I.N.), met dagboekantekeningen, verslag en verdere stukken van zijn, in opdracht van deze organisatie in 1948 gemaakte, reis naar Indonesië, welke tevens diende ter bevordering van de culturele banden met dat gebied.
1946, 1948-1951 1 omslag

- 99** Stukken betreffende het door hem, onder auspiciën van het Haags Cultureel Centrum, gevoerde openbare debat met mr. H. van Riel over "Kunst en schatkist in crisistijd", met bijlagen.
1950-1951 1 omslag

- 100** Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het Dagelijks Bestuur van de Stichting "Nederlandsch Impresariaat".
1950-1951 1 omslag

- 101** Stukken betreffende zijn plan tot oprichting van de "N.V. Maatschappij tot Financiering van Industriegebouwen en -Uitrusting "FIGU"". 1953-1954 1 omslag
- 1.1.2 WILHELMINA LOUISA VAN VELSEN-METZELAAR (1902-1990)
Echtgenote van A. van Velsen.
- 102** Poëzie-album. 1910-1911 1 deeltje
- 103** Portretfoto's van haar en groepsfoto's van haar met anderen. 1912, 1917, 1919-1923, 1925, 1933-1935, 1939-1940, 1947, 1951 en z.d. 1 omslag
- 104-123** Ingekomen brieven. 1916-1978 14 pakken en 6 omslagen
Zie ook inv.nrs. 1 en 6-36.
- 104** Bij haar en haar echtgenoot van haar zuster en zwager G. (Georgine of George) J. Kooiman-Metzelaar en W. (Wim) F.K. Kooiman en hun kinderen, met bijlagen. 1916, 1921-1929, 1931, 1936, 1937-1938. 1949, 1951-1952
- 105-116** Bij haar en haar echtgenoot van haar ouders C. Metzelaar en W.L. Metzelaar-Filarski, met bijlagen. 1916-1953
- 105** 1916, 1919-1921
- 106** 1922
- 107** 1923
- 108** 1924
- 109** 1925, 1 omslag
- 110** 1926-1927, 1 omslag
- 111** 1928-1929, 1 omslag
- 112** 1930
- 113** 1931
- 114** 1932-1933
- 115** 1934-1943
- 116** 1944-1953
- 117-121** Van haar verloofde en latere echtgenoot A. van Velsen, met bijlagen. 1919-1948 en z.d.
- 117** 1919-1921, 1923, 1925-1927, 1 omslag
- 118** 1928
- 119** 1929-1936
- 120** 1937-1938
- 121** 1939-1941, 1943, 1945, 1948 en z.d.
- 122** Van diverse afzenders, met bijlagen. 1920, 1925-1926, 1928-1929, 1931-1932, 1934-1936, 1938-1940, 1944-1950, 1958, 1962, 1965, 1966, 1978, 1 omslag
- 123** Van haar vriendin G.(Guusje) Schut. 1949, 1966 en z.d., 1 omslag
- 124** Ingekomen gelukwensen bij haar verloving en huwelijk met A. van Velsen, met bijlagen.

-
	1920-1921	1 pak
125	Album met foto's van haar, haar ouders, verwanten en kennissen. 1920-1923 en z.d.	1 deel
126	Onderhandse akten van volmacht aan haar verleend door haar echtgenoot, met praktische aanwijzingen en raadgevingen van haar echtgenoot voor haar reis vanuit Nederlands-Indië naar Europa en verdere bijlagen. 1927. 1934. 1941	1 deel en 4 stukken
127	Paspoorten, persoonsbewijs, toeristenkaart en toelatingsbewijzen in Nederlands-Indië voor haar en haar kinderen. 1927-1929, 1935, 1938-1939, 1941, 1946-1950	1 omslag
128	Album met foto's gemaakt tijdens haar verblijf met haar kinderen bij haar ouders in Nederland. 1928	1 deel
129	Ondershandse overeenkomst tussen haar en M.E. Montenberg-van der Linden inzake de huur van een huis in Hilversum, met stukken betreffende door haar verschuldigde schoolgelden voor haar kinderen. 1928-1929	5 stukken
130	Doktersrecepten voor haar en haar kinderen, met recepten voor gerechten en verdere bijlagen. 1929, 1932-1933, 1936, 1938, 1941, 1944 en z.d.	1 omslag
131	Stukken betreffende haar operatie. 1943	1 omslag
132-133	Ingekomen betuigingen van deelneming. 1953, 1961-1962	1 pak en 1 omslag
132	Bij het overlijden van haar vader C. Metzelaar.	1953, 1 omslag
133	Bij het overlijden van haar echtgenoot A. van Velsen.	1961-1962
134	Portretfoto van mr. J.C. Bloem op diens 70e verjaardag, gemaakt door Willem Gispén. 1957	1 stuk
135	Foto van haar begrafenis te Barchem. 1990	1 stuk
	1.1.3 JAAP VAN VELSEN (1921-1990) Zoon van A. van Velsen.	
136-138	Ingekomen brieven. 1930-1978 Zie ook inv.nr. 187.	3 omslagen
136	Van zijn grootmoeder Van Velsen-Hemsing, zijn oudtante S.H. (Fhie) Lettink-van Velsen, zijn ouders en zusters Babe en Nan.	1926, 1928-1930, 1934-1938, 1940, 1945, 1951, 1954, 1978
137	Van J.(Joke) G.W. van Wulfften Palthe-Willink en haar kinderen.	

- 1936, 1938-1939
138 Van Renée (Maus) Brocchi-Potjewijd en haar dochters Spatzel en Corinna (Luli). 1938-1940
- 139** Portretfoto's van hem, met foto's van hem met anderen.
 1925, 1931, 1935, 1938, 1941-1942, 1945, 1947 en z.d. 1 omslag
- 140** Schoolrapporten van het Gymnasium te Hilversum, met bijlagen.
 1935-1940 en z.d. 1 omslag
- 141** "Dagboek van onze vakantie in Bad Ischl in Oostenrijk Juli en Aug. 1938 Deel II", met
 bijgevoegd kasboek.
 1938-1940 2 delen
- 1.1.4 WILHELMINA LOUISA WAGNER-VAN VELSEN (GEBOREN 1923)
 Dochter van A. van Velsen.
- 142** Knipsel houdende haar geboorte-advertentie, stukken betreffende haar
 schoolopleiding en ingekomen brieven van P. de Haan, S. Ramondt en van haar
 schoolvriendin Anna Jet van der Laan.
 1923, 1935-1937, 1941 1 omslag
- 143** Portretfoto's van haar, met foto's van haar met anderen.
 1928, 1935-1937, 1941 en z.d. 1 omslag
- 144** Ingekomen brieven van haar ouders, van haar zuster Leonarda (Nan) en haar broer
 Jaap en diens vrouw Ruth en van Hans Hirsch.
 1935-1938, 1940-1941, 1952-1954, 1959, 1961, en z.d. 1 omslag
 Zie ook inv.nr. 187.
- 1.1.5 LEONARDA CARLA VON SCHWEINICHEN-VAN VELSEN (GEBOREN 1926)
 Dochter van A. van Velsen.
- 145** Album met foto's uit haar kindertijd, met bijlagen.
 1926-1927, 1929-1931 en z.d. 1 deel
- 146** Portretfoto's van haar, met foto's van haar met anderen.
 Z.d. (ca. 1928, 1935) 1 omslag
- 147-148** Ingekomen brieven, met bijlagen.
 1929-1993 en z.d. 2 omslagen
 Zie ook inv.nr. 187.
- 147** Van haar ouders, haar grootouders Metzelaar, haar grootmoeder
 Van Velsen-Hemsing, haar broer Jaap, haar zuster en verdere
 familieleden. 1929, 1937-1939, 1940-1945, 1947-1954, 1957, 1960-
 1962, 1981, 1984-1985, 1993 en z.d.
- 148** Van derden. 1935-1936, 1938-1939, 1942-1951, 1954-1955, 1959, 1961-
 1963, 1990, 1993 en z.d.
- 149** Rapporten van haar lagere school in Soerabaja, met klassefoto's.
 1932-1936 en z.d. 1 katern en 3 stukken

-
- 150** Poëzie-album.
1937 1 deel
- 151** Afleveringen van Ontspanning en Inspanning, Courant voor de Hollands-sprekende Indische Jeugd, van Opgang, Blad voor Christenjongeren in Indië en van Onze Courant, met inliggend lidmaatschapsbewijs van "Jeugdkunst", de jongerenafdeling van de Soerabajasche Kunstkring, en afleveringen van Ons Jeugdnieuws, het maandblad van deze organisatie.
1936-1938 1 band
- 152** Stukken betreffende haar werkzaamheden als verpleegster en haar dienstverband als meteorologisch assistente bij de Marine Vrouwen Afdeling en bij het K.N.M.I., met rondzendbrieven van haar aan oud-MARVA-collega's en documentatie over het 25- en 35-jarig bestaan van de MARVA.
1943-1946. 1948-1950, 1953, 1956, 1969, 1979 1 pak
- 153** Stukken betreffende haar verblijf in Groot-Brittannië.
1947-1948 1 omslag
- 154** Stukken betreffende haar verloving en huwelijk met Joachim von Schweinichen.
1949-1950 1 pak
- 1.1.6 ROBERT REINOUT VAN VELSEN (GEBOREN 1932)
Zoon van A. van Velsen.
- 155** Portretfoto's van hem.
1934-1935 en z.d. 1 omslag
- 156** Ingekomen brieven van zijn ouders, zijn zuster Babe en van zijn broer Jaap en diens echtgenote Ruth.
1938, 1940, 1944-1946, 1950, 1953-1954 1 omslag
Zie ook inv.nr. 187.
- 157** Ingekomen brieven van Ilse Spalding en van Phyllis en Pamela Neal Green.
1952-1954 1 omslag
- 1.1.7 SOPHIA HENRICA LETTINK-VAN VELSEN (OVERLEDEN 1939)
Tante van A. van Velsen.
- 158** Stichtelijke brochure, aan haar uitgereikt bij het afleggen van haar geloofsbelijdenis, gedrukt.
1887 1 katern
- 159** Stukken betreffende de viering van haar zilveren bruiloft met Cornelis Lettink, met groepsfoto.
1910 1 omslag
- 1.1.8 JOHANNA LEONARDA ALIDA VAN VELSEN-HEMSING (1864-1957)
Moeder van A. van Velsen.
- 160** Bewijs van haar geboorte-inschrijving, met exemplaar van het Dagblad van Zuid

Holland en 'sGravenhage houdende haar geboorte-advertentie.
1864 2 stukken

161 Stukken betreffende haar huwelijk met Jacob van Velsen, met groepsfoto en
programma van feestelijkheden bij een onbekende familiegebeurtenis.
1892, 1896 1 omslag

162 Ingekomen brieven van haar zoon Abraham en diens vrouw en kinderen.
1923-1924, 1929, 1934, 1937, 1939, 1957 en z.d. 1 omslag

163 Portretfoto* van haar, haar echtgenoot Jacob van Velsen, haar moeder mevrouw
Hemsing-de Zwaan, haar broer Christiaan Hemsing en diens echtgenote Klazina Z.
Vinke en van een nichtje Sterba, met foto van haar huis in Hilversum.
1948 en z.d. 1 omslag

1.2 FAMILIE METZELAAR

1.2.1 ARY METZELAAR (?-?)

164 Ingekomen bedankbrieven van Nederlandse kolonisten in Californië en van de
waarnemend onderstaatssecretaris van Buitenlandse Zaken van de Republiek
Transvaal voor door hem betoonde hulp en solidariteit, met bijlage.
1890, 1900 3 stukken

1.2.2 CORNELIS METZELAAR (1873-1953)

Schoonvader van A. van Velsen

165-171 Ingekomen brieven bij hem en zijn echtgenote, met bijlagen.
1890-1953 6 omslagen en 1 pak

165 Van de Hollandsche Stoombootmaatschappij, L. Becker, zijn
verloofde en echtgenote W.L. Filarski, J. van den Abeele, Theod.
Haakman, N.N. van Hasselt en Herman N.N., 1890, 1894-1896, 1898,
1901, 1904, 1916, 1929 en z.j.

166 Van leden van de Amerikaanse tak van de familie Metzelaar, 1893,
1947, 1950, 1953 en z.d.

167 Van prof. Jacob Hessing, 1914-1915, 1921, 1923, 1929, 1931, 1933, 1941-
1942, 1944

168 Van hun schoonzoon A. van Velsen, 1921-1923, 1926-1927, 1934-
1940, 1942- 1943 en z.d. (1944?)

169 Van hun dochter W.L. van Velsen-Metzelaar, 1921-1923, 1926-1932,
1937, 1940-1944, 1 pak

170 Van hun kleinzoon Jaap van Velsen, 1928, 1938, 1942-1943 en z.d.

171 Van hun kleindochters Willy (Babe of Beeb) en Nanny van Velsen,
1932, 1934, 1936-1937, 1941-1942 en z.d.

172 Beschikking van de Hoge Raad der Nederlanden houdende verlening aan hem van
venia aetatis, met inschrijvingsbewijs van de Remonstrants Gereformeerde
Gemeente te Amsterdam, persoonsbewijs en stukken betreffende zijn financiën.
1893-1894, 1941 1 omslag

173 Foto's van hem en zijn echtgenote met hun kleinkinderen en verdere verwanten,

-
- met foto's van hun woonhuizen.
1901, 1928, 1936, 1947, 1950 en z.d. 1 omslag
- 174** Album met foto's van hun dochter Wilhelmina Louise, hun schoonzoon Abraham van Velsen en hun gezin.
1922-1933 en z.d. 1 deel
- 175** Verjaardag Album, aantekenboekje.
Z.d. (ca. 1940-1950) 1 deel
- 1.2.3 WILHELMINA LOUISA METZELAAR-FILARSKI (1877-1965)
Schoonmoeder van A. van Velsen.
- 176** Bewijs van haar geboorte-inschrijving, met ingekomen felicitaties met haar verjaardag van haar dochter Willy en van haar vriendin Céline N.N.
1877, 1911-1912 en z.d. 4 stukken
- 177** Diploma's A en B, aan haar uitgereikt door de Vormschool voor Onderwijzeressen aan Bewaarscholen te Amsterdam, met getuigschrift.
1896-1897, 1899 3 stukken
- 178** Foto's van haar dochter Georgine (George), haar schoonzoon Willem Kooiman, haar zoon Kees met diens vrouw en kinderen en van haarzelf met haar zuster J.B. Heijermans-Filarski.
1925, 1930, 1933 en z.d. 1 omslag

2 STUKKEN NIET PER PERSOON GEORDEND

- 179** Een geloovige, zyne zaligheid uitwerkende door Gods gedurige bewerkinge, in armoede des geestes, op des Heeren toezegginge van algenoegzame genade, onder een heilige roem in zwakheden zelfs, een naukeurig toezien om niet te vallen in zonden, ende een uitzien na den Heere ende zyne sterkte : vertoond in VII. predicatien ... , door Cornelius van Velsen, Prof. en Predikant, te Groningen, tweede druk. Met bijbehorende brief met bijlage van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit Groningen aan L.C. von Schweinichen-van Velsen.
1759, 1993 1 deel en 2 stukken
- 180** *Uitbreiding van de Schets der Geopenbaarde Godsdienstleer*, manuscript door N.N. Z.d. (1e helft 19e eeuw)
1 omslag
- 181** Exemplaren van het *Dagblad van 's Gravenhage* met geboorte-advertenties van Jacob van Velsen en van een ongenoemde broer, met knipsels en een rouwbrief inzake het overlijden van eerstgenoemde.
1847, 1850, 1917 1 omslag
- 182** Rekest van de oud-militair en muzikant F.A. Hagemeyer aan H.M. de Koningin om zijn bijgevoegde compositie te laten drukken, opdat hij uit de verkoopopbrengsten in zijn levensonderhoud kan voorzien.
1861 1 stuk
- 183** Bewijs van inschrijving voor Jan Willem Filarski en diens vrouw Johanna Bastiana Vreeswijk in het register van het Burgerweeshuis te Amsterdam, overlijdensbericht van J.B. Vreeswijk, gedrukt, en genealogische aantekeningen betreffende de familie Filarski.
1873, 1923, 1945 5 stukken
- 184** Portretfoto's van onbekenden, met foto van een onbekend huis.
1911 en z.d. 1 omslag
- 185** Sinterklaasgedichten, door A. van Velsen en zijn gezinsleden aan elkaar gegeven.
1928, 1938, 1941-1945, 1951, 1954 en z.d. 1 pak
- 186** Kindertekeningen, schrijfoefeningen en fröbelwerkstukjes van de kinderen van A. van Velsen.
1932 en z.d. 1 omslag
- 187** Brieven van A. van Velsen en zijn echtgenote gericht aan hun kinderen gezamenlijk.
1934-1938, 1940 1 omslag
- 188** Wekelijkse brieven van A. van Velsen aan zijn kinderen verspreid in het buitenland.
1949-1961 1 omslag